

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

w sprawie z odwołania S. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o wcześniejszą emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 maja 2016 r.,
zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 20 października 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 20 października 2015 r. odrzucił skargę kasacyjną ubezpieczonego S. P. wniesioną od wyroku tegoż Sądu z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie o emeryturę.

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wskazał, że w ustawowym terminie wpłynęła skarga kasacyjna ubezpieczonego, która zawierała braki formalne. Wobec tego pełnomocnik ubezpieczonego na podstawie art. 398⁶ § 1 k.p.c. został zobowiązany do uzupełnienia braków formalnych skargi poprzez złożenie pełnomocnictwa wraz z odpisami oraz dwóch odpisów skargi kasacyjnej pod rygorem odrzucenia skargi. Powyższe braki, mimo prawidłowo doręczonego pełnomocnikowi wezwania, nie zostały w całości uzupełnione. W zakreślonym terminie pełnomocnik

ubezpieczonego złożył jedynie dwa odpisy skargi. Nie złożył pełnomocnictwa obejmującego czynności przed Sądem Najwyższym. Sąd Apelacyjny stwierdził, że ubezpieczony udzielił pełnomocnictwa adwokatowi A. K. do występowania „w postępowaniu sądowym we wszystkich instancjach wraz z prawem substytucji”. Oznacza to, że pełnomocnictwo obejmuje wyłącznie reprezentowanie ubezpieczonego przed sądem pierwszej i drugiej instancji. Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, nie stanowi kontynuacji postępowania przed sądami powszechnymi. Z tego względu nie przedłożenie pełnomocnictwa do występowania przed Sądem Najwyższym powoduje, że skarga kasacyjna na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. została odrzucona.

Zaskarżając to postanowienie w całości, pełnomocnik ubezpieczonego w zażaleniu zarzucił:

- 1) naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 56 k.c., art. 60 k.c. polegającą na przyjęciu, że oświadczenie woli ubezpieczonego o udzieleniu pełnomocnictwa „do reprezentowania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczącej odwołania od decyzji organu rentowego w sprawie o odmowie prawa do emerytury oraz występowania w postępowaniu sądowym we wszystkich instancjach”, nie obejmuje postępowania kasacyjnego, mimo że okoliczności jego złożenia, przepisy ustawy, ustalone zwyczaje oraz zasady współżycia społecznego wskazują, iż pełnomocnictwo udzielone przez ubezpieczonego miało charakter procesowy i nie zostało w żaden sposób ograniczone, a zatem obejmowało również uprawnienie do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego;
- 2) naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a mianowicie art. 92 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. wobec braku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, w szczególności treści oświadczenia ubezpieczonego przez przyjęcie, że wolą stron nie było objęte pełnomocnictwo do postępowania kasacyjnego, mimo iż przepis art. 92 k.p.c. nakazuje, że przy ocenie zakresu umocowania do poszczególnych czynności procesowych należy uwzględniać zarówno treść pełnomocnictwa, jak i przepisy prawa cywilnego, co powinno prowadzić do wniosku, że

pełnomocnictwo udzielone przez ubezpieczonego obejmowało wszystkie czynności w postępowaniu sądowym, jakich wymagał interes ubezpieczonego w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego odmawiającej prawa do emerytury.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu.

Skarżący podniósł, że w rozpoznawanej sprawie, aby dokonać oceny treści oświadczenia woli należy odwołać się do przepisów art. 56 k.c., art. 60 k.c., art. 65 k.c. Natomiast Sąd Apelacyjny nie rozważył wszechstronnie treści oświadczenia ubezpieczonego ograniczając się do oceny pojęcia prawnego instancyjności postępowania i stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/07 (OSNC 2008 nr 11, poz. 122), które odnosi się przede wszystkim do kwestii zwolnienia od kosztów sądowych i pośrednio dotyczy wykładni art. 91 k.p.c. Dodatkowo skarżący zarzucił, że nie został mu doręczony odpis zarządzenia, a jedynie wezwanie, z którego nie wynikało jakie pełnomocnictwo powinno zostać złożone.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne. Odnosząc się do braku pełnomocnictwa obejmującego umocowanie do wniesienia skargi kasacyjnej należy zauważyć, że postępowanie kasacyjne przed Sądem Najwyższym nie jest kontynuacją wcześniejszych postępowań i dotyczy nowej sprawy wszczętej przez wniesienie skargi kasacyjnej, podczas gdy postępowanie w sprawie kończy się z chwilą uprawomocnienia orzeczenia sądu drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2015 r., I CZ 5/15, LEX nr 1677163; z dnia 20 stycznia 2015 r., V CZ 93/15, LEX nr 1646406; z dnia 10 stycznia 2014 r., I CZ 105/13, LEX nr 1415497). Pełnomocnictwo procesowe nie obejmuje z samego prawa - tj. art. 91 k.p.c. - umocowania do wniesienia skargi kasacyjnej i udziału w postępowaniu kasacyjnym (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., sygn. akt III CZP 142/07, OSNC 2008 nr 11, poz. 122).

Z treści pełnomocnictwa przedstawionego przez pełnomocnika ubezpieczonego wynika, że obejmuje ono umocowanie do reprezentowania mocodawcy „w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczącej odwołania od decyzji organu rentowego w sprawie o odmowie prawa do emerytury oraz występowania w postępowaniu sądowym we wszystkich instancjach”. Pełnomocnictwo to nie wykracza więc poza zakres pełnomocnictwa procesowego z art. 91 k.p.c. A zatem nie stanowi pełnomocnictwa szerszego, które należy oceniać - zgodnie z art. 92 k.p.c. - według jego treści oraz przepisów prawa cywilnego. Wyraźne wskazanie w treści pełnomocnictwa, że obejmuje ono reprezentowanie mocodawcy w konkretnej sprawie oraz występowanie w postępowaniu sądowym we wszystkich instancjach oznacza, że pełnomocnictwo to dotyczy tylko postępowań przed sądami powszechnymi, z prawem wnoszenia zwykłych środków zaskarżenia. Skoro pełnomocnictwo obejmuje umocowanie do reprezentowania mocodawcy w postępowaniu sądowym we wszystkich instancjach, to znaczy, że pełnomocnik nie jest uprawniony do wykonywania wszystkich czynności, które są potrzebne do występowania przed wszystkimi sądami, w tym do wniesienia skargi kasacyjnej wszczynającej postępowanie kasacyjne przed Sądem Najwyższym. Jest uprawniony wyłącznie do podejmowania czynności przed sądem pierwszej i drugiej instancji. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem jednolicie, że skarga kasacyjna sporządzona przez adwokata (radcę prawnego), którego pełnomocnictwo było ograniczone do występowania przed sądami we wszystkich instancjach, podlega odrzuceniu jeżeli brak właściwego umocowania nie zostanie uzupełniony przez dołączenie pełnomocnictwa do wniesienia skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2013 r., III UZ 11/13, LEX nr 1555721 oraz z dnia 18 marca 2011 r., III CZ 66/10, OSNC-ZD 2012 nr 1, poz. 19).

Odnosząc się z kolei do redakcji i podstawy prawnej zarządzenia, na podstawie którego pełnomocnik ubezpieczonego został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej, skonstatować należy, że w judykaturze utrwalony jest pogląd, iż brak formalny pisma procesowego w postaci niedołączenia pełnomocnictwa dla adwokata lub radcy prawnego, który sporządził to pismo i wniósł do sądu, stanowi brak formalny pisma procesowego (art. 126 § 3 k.p.c.)

podlegający usunięciu przez wezwanie do złożenia pełnomocnictwa (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 maja 1998 r., II UZ 30/98, OSNP 1999 nr 16, poz. 530; z dnia 19 listopada 1998 r. III CZ 133/98, OSNC 1999 nr 4, poz. 86; z dnia 1 czerwca 1999 r., II UZ 61/99, OSNP 2000 nr 20, poz. 770 czy też z dnia 23 czerwca 2009 r. III UZ 4/09, OSNP 2011 nr 5-6, poz. 87). Czyniąc tak, Sąd drugiej instancji dopełnił zatem ciążących na nim obowiązków słusznie uznając, że skoro autorem skargi kasacyjnej był adwokat, to czytelne dla niego jest wezwanie przewodniczącego wydziału „do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej poprzez złożenie pełnomocnictwa”.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

kc